

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
i GOSPODARKI ŻYWNOSCIOWEJ
– PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

AGENCJA
RYNKU ROLNEGO

MINISTERSTWO ROLNICTWA i ROZWOJU WSI

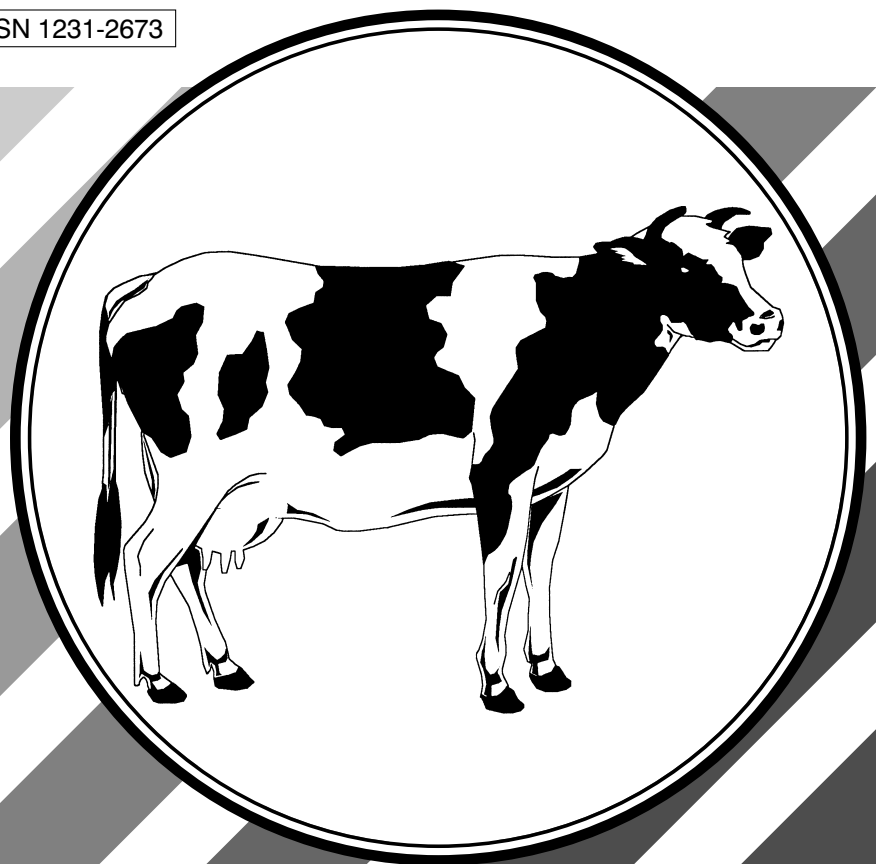
NR
32

RYNEK MLEKA

stan i perspektywy

ISSN 1231-2673

**ANALIZY
RYNKOWE**

KWIECIEŃ 2007

Spis treści

REASUMPCJA

- I. Uwarunkowania makroekonomiczne
 - II. Regulacje rynku mleka we Wspólnocie – *J. Seremak-Bulge*
 - III. Produkcja mleka – *J. Seremak-Bulge*
 - IV. Przetwórstwo mleka – *Z. Smoleński, T. Zdziarska*
 - V. Spożycie mleka i jego przetworów – *K. Świetlik*
 - VI. Handel zagraniczny mlekiem i jego przetworami – *P. Szajner, Z. Smoleński*
 - VII. Interwencja na rynku mleka – *J. Sych-Winiarek*
 - VIII. Ceny – *J. Seremak-Bulge, P. Szajner, K. Świetlik*
- Aneks

**Przy publikowaniu fragmentów analizy oraz informacji i danych liczbowych
prosimy o podanie źródła.**

Analizę przygotowano w Zakładzie Badań Rynkowych IERiGŻ-PIB
Świętokrzyska 20, 00-950 Warszawa
Kierownik Zakładu – prof. dr hab. Jan Małkowski, tel.: (0·prefiks·22) 827-36-64

AUTORZY:

prof. dr hab. Zygmunt Smoleński

• IERiGŻ-PIB • Warszawa
Tel.: (0·prefiks·22) 826-75-53

doc. dr hab. Jadwiga Seremak-Bulge

• IERiGŻ-PIB • Warszawa
Tel.: (0·prefiks·22) 50-54-666

dr Krystyna Świetlik

• IERiGŻ-PIB • Warszawa
Tel.: (0·prefiks·22) 50-54-707

mgr inż. Piotr Szajner

• IERiGŻ-PIB • Warszawa
Tel.: (0·prefiks·22) 50-54-719

mgr inż. Teresa Zdziarska

• IERiGŻ-PIB • Warszawa
Tel.: (0·prefiks·22) 50-54-440

mgr Joanna Sych-Winiarek

• ARR • Warszawa
Tel.: (0·prefiks·22) 661-78-75

Analizę zrecenzowała i zatwierdziła w dniu 3.04.2007 r. Rada Rolniczych Analiz Ekonomicznych w składzie:
Zdzisław Adamczyk, Tadeusz Chrościcki, Jan Małkowski, Bożena Nowicka, Roman Urban (wiceprzewodniczący),
Zdzisława Wiśniowska-Antonik, Maria Zwolińska (przewodnicząca).
Kolejna analiza wydana będzie w październiku 2007 r.

REASUMPCJA

W 2006 r. produkcja mleka wyniosła 11633 mln l i była o 0,6% większa niż w roku poprzednim. Dostawy surowca do przemysłu mleczarskiego wyniosły 8419 mln l i były nieznacznie mniejsze niż przed rokiem. Groźba przekroczenia limitu dostaw i związanych z tym opłat karnych skutecznie hamowała wzrost podaży surowca dla przemysłu mleczarskiego.

Liczba krów mlecznych, wg stanu w grudniu 2006 r., zmniejszyła się o 4,2% w porównaniu z rokiem poprzednim, przy równoczesnym wzroście wydajności mlecznej krów do 4200 l, wobec 4147 l w 2005 r.

W 2006 r. przeciętne ceny skupu mleka utrzymały się na zbliżonym poziomie w stosunku do 2005 r. i wyniosły 92,88 zł/100 l. Nadal należą do najniższych we Wspólnocie Europejskiej.

Następuje proces koncentracji przemysłu mleczarskiego, osiągającego korzystne wyniki finansowe, które w 2006 r. były jednak gorsze niż przed rokiem. Rentowność netto całej branży mleczarskiej zmalała z 2,33% w 2005 r. do 2,17% w 2006 r. Wskaźnik akumulacji obniżył się odpowiednio z 5,16% do 5,04%.

Równocześnie następują zmiany produkcji wyrobów mleczarskich stosownie do zmian popytu. Zwięk-

sza się produkcja serów, szczególnie podpuszczkowych dojrzewających, topionych i smażonych, pełnego mleka w proszku oraz śmietany i śmietanki. Wzrasta udział serów i śmietany w zagospodarowaniu tłuszczu mlecznego.

Przez większą część 2006 r. notowano tendencje spadkowe cen zbytu artykułów mleczarskich. Dopiero w IV kwartale nastąpił sezonowy wzrost cen, na co dodatkowo wpłynął wzrost cen światowych. Szczególnie zdrożało odtłuszczone mleko w proszku. W I kwartale 2007 r. również wzrastały ceny wielu wyrobów mleczarskich. Taniało jedynie masło.

W 2006 r. w gospodarstwach domowych ograniczono konsumpcję mleka płynnego, zwiększono natomiast spożycie napojów mlecznych, serów dojrzewających i jogurtów. Szacuje się, że całkowite spożycie mleka i jego przetworów było o 1–2% wyższe niż w roku poprzednim.

W 2006 r. eksport produktów mleczarskich, w ekwiwalencie surowca mlecznego, zmniejszył się o ok. 12% w porównaniu z rokiem poprzednim, przy równoczesnym nieznacznym wzroście jego wartości. Zwiększono eksport przede wszystkim serów i twarogów oraz serwatki. Zmalał natomiast eksport mleka w proszku, masła i reeksport kazeiny.

Wyroby mleczne były eksportowane głównie do krajów Wspólnoty Europejskiej. Nadal utrzymuje się ograniczony eksport do Rosji i krajów WNP.

Na rynku detalicznym w 2006 r. utrzymywała się względna stabilizacja cen nabiału. Zmiany cen mieściły się w granicach 1–3%. Jedyne ceny masła wykazywały trwałą tendencję spadkową i przewiduje się, że ta tendencja utrzyma się także w 2007 r.

Zakres interwencji na rynku mleka był szeroki ale rozmiary interwencji niezbyt duże. Agencja Rynku Rolnego wypłacała subwencje eksportowe. Na rynku wewnętrznym dokonywała zakupów i sprzedaży interwencyjnej masła. Realizowała także dopłaty do spożycia mleka w szkołach. W 2007 r., po wejściu w życie stosownych przepisów, każde dziecko w szkole podstawowej może dziennie otrzymać bezpłatnie 0,25 l mleka (bez dodatków smakowych). ARR realizuje również dopłaty do przechowywania serów oraz dopłaty do zakupu serów przez instytucje nie dochodowe, dopłaty do przetwórstwa masła, serów i śmietanki. Wydaje także certyfikaty jakości masła przeznaczonego do wykorzystania w innych krajach członkowskich UE. Ponadto ARR nadzoruje System Kwotowania Mleka, dokonuje podziału krajowej rezerwy ilości referencyjnej dostaw mleka oraz krajowej bezpośredniej sprzedaży mleka.

SUMMARY

In 2006 milk production amounted to 11633 million litres which was 0,6% up on 2005. Milk deliveries to dairy industry totalled 8419 million litres, i.e. slightly below the level reported in the previous year. The threat of exceeding the milk quota and so penalty charges was an efficient measure hampering the increase of milk supply to the dairy industry.

The number of milk cows as of December 2006 declined by 4,2% on December 2005. At the same time milk efficiency per cow increased to 4200 litres versus 4147 litres in 2005.

Average procurement prices in 2006 (92,88 PLN/t) reminded close to the level observed in 2005, which is still one of the lowest in the EU.

The part of the dairy industry operating with favourable financial standing is subject to a concentration process. However financial performance of the sector in 2006 was worse than in 2005. Gross profitability of the dairy industry declined from 2,33% in 2005 to 2,17% in 2006. The accumulation ratio declined respectively from 5,16 to 5,04%.

Simultaneously the production of dairy products is changing according

to the changes in demand. The production of cheese, in particular hard cheese and processed cheese is growing. So is the production of whole milk powder and cream. Therefore the share of milk fat utilised in the production of cheese and cream increases.

In 2006 producer prices of dairy products were declining for most of the time. Barely in the fourth quarter a seasonal increase in prices occurred, additionally supported by the growth of the world prices. The highest increase concerned skimmed milk powder prices. In the first quarter of 2007 the prices kept growing. Only the prices of butter declined.

In 2006 households reduced the consumption of liquid milk in favour of milk-based drinks, hard cheese and yoghurts. Overall milk consumption was 1–2% higher than in 2005.

Exports of dairy products in 2006 declined by 12% (in terms of raw milk). At the same time there was a negligible increase in the value of the exports. The export of cheese and cottage cheese increased while in the case of butter and re-exported casein a decline was observed.

Dairy products were exported mainly to the EU, however some quantities are still exported to Russia and other CIS.

Retail prices of dairy products in 2006 were relative stable. The price increased from 1 to 3%. Only the prices of butter showed a downward tendency, which is forecast to remain also in 2007.

The scope of intervention on the dairy market was very broad. The Agricultural Market Agency (AMA) paid export restitutions and conducted intervention procurement and sales of butter. Moreover the AMA provided support to milk consumption at schools. According to relevant regulations in 2007 every pupil in elementary school shall be provided with 0,25 litre of milk. The AMA provided also payments for storage of cheese to the purchases of butter by non-profit organisations and supported the processing of butter, cheese and cream. The AMA is in charge of butter quality certification for the purpose of other member countries. Moreover the AMA provides administration over the milk quota system and allocates the national reserves for deliveries to processing and direct sales.

W serii Analizy Rynkowe w najbliższym czasie ukażą się:

1. Rynek ryb (7) • maj 2007,
2. Rynek drobiu i jaj (31) • maj 2007,
3. Rynek ziemniaka (31) • maj 2007,
4. Rynek mięsa (32) • maj 2007,
5. Rynek cukru (31) • czerwiec 2007,
6. Rynek zbóż (32) • czerwiec 2007,
7. Rynek rzepaku (31) • czerwiec 2007,
8. Rynek owoców i warzyw (30) • czerwiec 2007,
9. Rynek środków produkcji i usług dla rolnictwa (32) • wrzesień 2007,
10. Rynek pasz (22) • październik 2007,
11. Rynek mleka (33) • październik 2007,
12. Rynek ziemi rolniczej (10) • listopad 2007,
13. Handel zagraniczny produktami rolno-spożywczymi (26) • grudzień 2007,
14. Popyt na żywność (8) • grudzień 2007.

Prenumerata Analizy (2 zeszyty) w 2007 roku wynosi 40 zł.
Zamówienia z podaniem tytułu i ilości egzemplarzy prosimy kierować do Działu Wydawnictw
Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego,
ul. Świętokrzyska 20, skr. poczt. 984, 00-950 Warszawa. Tel.: (0-prefiks·22) 50-54-685, faks: 50-54-636
e-mail: dw@ierigz.waw.pl <http://www.ierigz.waw.pl>
